

van Mens tot Mens

Orgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag 'Humanitas' onder redactie van T. van Grootheest en C. M. Swiebel. Administratie-adres: J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z, Postgereguleering 582000.

Wetenswaardigheden uit het verslag van het congres in Utrecht (26 en 27 oktober 1957)

Het voornaamste uit de congresbesluiten van 1957 is reeds in het januari-nummer gepubliceerd, maar toch komen er in het congresverslag enkele gedeelten voor die belangrijk genoeg zijn om onder de ogen van alle leden te komen.

Wat onze voorzitter zei

Daar is allereerst een belangrijk deel uit de openingsrede van onze voorzitter, waar hij een der belangrijkste punten van het congresprogramma bespreekt.

Wij citeren:

'Wij willen dit werk funderen op de grondslag van een humanistische mens- en wereldbeschouwing. Maar wat verstaan wij precies daaronder? M.a.w. waarin onderscheidt de wijze waarop wij dit werk willen aanpakken, van de manier waarop andere organisaties dit doen?'

Men verwachtte van mij op deze vragen thans geen afdoend antwoord.

Een groot deel van ons congres zal aan deze vragen zijn gewijd. En verder dan een terreinverkenning denken wij ditmaal nog niet te komen.

Sommigen zullen in dit zoeken naar de juiste weg wellicht een bewijs zien voor de juistheid van hun stelling, dat de geestelijke fundering van Humanitas uitermate zwak is. En met een zekere zelfvoldoening wordt dan gewezen op kerkelijke instellingen, waar men een vast fundament heeft in het geloof.

Zodanige grondslag missen wij inderdaad, maar dit wil niet zeggen, dat wij op los zand bouwen.

Uitgangspunt voor ons is, dat wij de medemens die in moeilijkheden verkeert, moeten tegemoet treden als oprecht vriend, met geen andere wens dan onze 'cliënt' zo goed mogelijk te helpen. Daarvoor is in de eerste plaats nodig een zich liefdevol verdiepen in de aard der moeilijkheden, waarmede deze te worstelen heeft, en in de diepere oorzaken daarvan. Wij moeten er achter zien te komen waar het hapert.

Wij moeten de weg zien te vinden die de 'cliënt' in staat stelt zijn innerlijke weerstand te versterken en zijn spanningsboog te vergroten. Mocht blijken, dat er nog een laatste restje godsgeloof aanwezig is, dan zullen wij er natuurlijk niet aan denken dit aan te tasten. Integendeel: Als het aanblazen van dit vonkje kan bijdragen tot het overwinnen van de moeilijkheden, mag die kans zeker niet verzuimd worden.

Maar wij achten het een onduldbare aantasting van de geestelijke vrijheid als men de in nood verkerende medemens een bepaalde geloofsovertuiging wil opdringen. En wij achten het menselijk en sociaal onverantwoord, als men hen die daarvan niet gediend zijn, dan maar in de kou laat staan. Humanitas wil ieder helpen op de manier die voor hem het meest aangewezen is. Vindt de boodschap van het Evangelie in hem geen weerklank, dan zal een ander beroep op de diepere gevoelens gedaan moeten

worden. Voor Humanitas ligt hier geen moeilijkheid. En het is juist daarom, dat wij haar de aangewezen instelling achten voor maatschappelijk werk onder de buitenkerkelijken, die als regel behoefte hebben, dat men hen vrij en onbevangen tegemoet treedt. Wij willen de buitenkerkelijke helpen zijn eigen weg te vinden.

Zij, die kwamen

Op de eerste congresdag was de bestuursverkiezing al spoedig achter de rug dank zij de eenstemmigheid van congres en bestuur over het belang van een 'geografisch evenwichtige' vertegenwoordiging in ons hoofdbestuur.

Dank zij de beslissing van het congres dat ons hoofdbestuur beter iets uitgebreid zou kunnen worden dan dat het congres gedwongen zijn zou te kiezen tussen de heer Sytma uit Assen en de heer Boomsma uit Sneek of tussen de heer Wiese uit Hoorn en mevrouw Timmermans uit Amsterdam, zijn allen gekozen in het hoofdbestuur, evenals de heer Schuitevoerder uit Utrecht. Deze beslissing zal de communicatie tussen de verst gelegen noordelijke provincies en het hoofdbestuur zeer bevorderen.

Geen verenigingsraad

In direct verband hiermede staat de beslissing van het congres het voorstel van de organisatie-commissie een verenigingsraad in te stellen af te wijzen.

Het congres was nl. van mening in de samenstelling van het nieuwe hoofdbestuur al zoveel van de voordelen te verenigen die men in een verenigingsraad wilde zoeken, dat men het er spoedig over eens was, dat een kostbaar apparaat als een verenigingsraad wel niet zeer rendabel zou zijn.

Actieve bestuursleden als mevrouw Van Oostrum-de Boer en onze voorzitter pleitten dan ook voor het beleggen van bijeenkomsten voor bestuurs- en kaderleden over algemene maatschappelijk-werk-onderwerpen. Zij achtten de kosten die daaraan besteed zouden worden, meer verantwoord dan die voor een verenigingsraad.

Het was ook voor onze penningmeester een opluchting dat de verenigingsraad door het congres niet werd aanvaard.

Zij, die gingen

Drie bestuursleden zijn in oktober afgetreden. Het waren: de heer H. Ploeg, mevrouw Van Oostrum-de Boer en de heer E. Veuger.

Onze voorzitter heeft zoals hij bij zijn afscheidswoord zei, zijn mede-bestuurslid H. Ploeg altijd zeer gewaardeerd om zijn 'nuchtere' oordeel en daarom bevat het congresverslag dan ook heel wat aan Ploeg gewijd proza, vol met dankbare en loffelijke woorden.

Mevrouw Van Oostrum blijft plaatselijk en provinciaal bestuurslid in Friesland, dus van verbroken contact kan niet gesproken worden. Het ging ons bestuur zeer ter harte voortaan de stem van mevrouw Van Oostrum te moeten missen, omdat zowel haar waarschuwingen als haar bijval zozeer werden gewaardeerd.

Maar ieder gunde haar graag het recht het eens wat kalmer aan te doen. De heer Veuger vertrok uit het bestuur na een voor hem persoonlijk zeer zwaar jaar en met grote waardering vermeldde de voorzitter zijn waarneming van het penningmeesterschap gedurende de vrij lange tijd dat onze vereniging zonder een eerste penningmeester was geweest.

Huisvesting bejaarden

Het initiatief van de sectie Bejaardenzorg onder voorzitterschap van mr. H. Boasson, om zich met huisvestingsproblemen te gaan bezighouden, werd even voor het congres genomen. De inmiddels gemaakte plannen zijn met en door de afgevaardigden geruime tijd besproken en over het resultaat van de op het congres gemaakte afspraak kunt u elders in dit blad lezen in de vorm van een verslag over de eerste conferentie in Humanitaskring over het probleem der huisvesting van bejaarden.

Veel sprekers hebben op het congres het sectiebestuur verzocht het vooral niet bij huisvestingszaken alleen te laten en de andere takken van bejaardenzorg niet te vergeten. Dit ter geruststelling van lezers die zich met socie- teits-, ontspannings- en cultureel werk voor bejaarden bezighouden.

Onze statuten en het reglement

Over de resultaten van de besprekingen over de voorstellen van de organisatiecommissie kunnen we, wat de technische kant ervan betreft, kort zijn. De technische resultaten gaan een dezer dagen naar al onze afdelingsbestuursleden in de vorm van gewijzigde statuten en huishoudelijk reglement. Ieder die daar belang in stelt kan zijn plaatselijk bestuur om inlichtingen of inzage van deze reglementen vragen.

De arrondissements-secties

Dat de organisatie van Humanitas snel verandert, bleek wel uit het feit, dat zich op het congres alweer een nieuw organisatieaspect aandiende dat ten tijde van de besprekingen in deze commissie nog niet eens bekend was. Van de inmiddels noodzakelijk geworden arrondissements-secties voor de gezinsvoogdij stond niets in het organisatie-rapport en het was dus bijzonder prettig dat ons bestuurslid Pols de afgevaardigden het laatste nieuws over deze organisatievorm kon toelichten.

Voor onze lezers die niet bij bestuur of kinderbescherming betrokken zijn, zullen we het voornaamste van wat de heer Pols op het congres vertelde laten volgen:

Hij vertelde nl. dat de sectie kinderbescherming — daartoe genoodzaakt door de feitelijke verhouding van Humanitas als kinderbeschermingsorganisatie tot het departement van Justitie — een ontwerp-reglement voor arrondissements-besturen heeft gemaakt en dat heeft voorgelegd aan het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur heeft de sectie daarna

Zie verder pag. 6

Mogen wij even een

boom met u opzetten?

Waarover? Over een boom!

Wij wilden u nl. de vraag voorleggen wat het belangrijkste deel van een boom is. Nu zult u misschien zeggen: de bladerenkroon, want die is niet alleen een lust voor het oog, maar biedt bovendien een goede bescherming als de regen uit de lucht neerplent of als de zon al te fel schijnt. Akkoord! Dat is dus uw mening. Maar hoe denkt de boom er zelf over? Wij hebben ons om een antwoord op deze vraag te krijgen eens tot een bevriende iep gewend, die al jaren bij ons in het park staat en al heel wat stormen door zijn kruin heeft horen razen. Hij was graag bereid om ons zijn mening kenbaar te maken, als wij zijn naam er maar buiten lieten en dat hebben wij toen toegezegd. Kijk eens zei hij, mijn mening kan ik eigenlijk het beste weergeven aan de hand van iets dat hier jaren geleden is voorgevallen. Nu moet u weten dat wij hier op deze plek met zijn vieren werden geplant en je weet hoe dat gaat, je bent jong en overmoedig en er dus van overtuigd dat je er vooral voor moet zorgen zo vlug mogelijk een behoorlijke bladerkroon te krijgen om die kale plek in het park een beetje te vullen. Daar richt je dan je gehele aandacht op. Maar na een tijd merk je toch wel dat al die bladeren nogal wat voedsel eisen en dat je daarvoor moet zorgen dat ook je wortelstelsel zich behoorlijk vertakt, wil je aan die eisen kunnen voldoen. Bovendien, zo'n kroon die weegt behoorlijk wat en als het te hard waait, dan moet je zorgen dat je een stevig houvast hebt. Een van ons vieren vond dat allemaal onzin. De bladerkroon, daar kwam het op aan, dat was voor een boom het belangrijkste. Op een kwade dag echter, brak er volkomen onverwacht een storm los van heb ik jou daar en bij een van die stormvlagen ging onze vriend, die uitsluitend aan zijn bladerkroon had gedacht, bedenkelijk scheef hangen en het duurde niet lang of hij lag volkomen ontworteld op de grond. De iep zweeg even om een brok dat bij het ophalen van deze trieste herinnering in zijn stam was geschoten, weg te slikken.

Als u mij dus vraagt, vervolgde hij, na een poosje wat voor een boom het belangrijkste is, dan zou ik willen zeggen: de bladerkroon is zeer zeker belangrijk, maar vergeet vooral de wortels niet. Toen gaf hij mij een wenk om door te lopen, want in de verte naderde de parkwachter en het is bekend dat die er een hekel aan heeft dat de bomen met voorbijgangers staan te praten.

Beste lezers, herinnert u zich de afspraak, die wij in het vorige nummer met u maakten? U zoudt met behulp van de vier binnenpagina's 'Van Mens tot Mens' trachten een nieuw lid te winnen om daarmee de Humanitasboom een steviger houvast in de Nederlandse bodem te geven. Om u aan deze afspraak te herinneren hebben wij met u even die boom over een boom opgezet.

HUISVESTING EN VERZORGING

VAN BEJAARDEN

Een urgente zaak voor Humanitas

Op 1 februari jl. is te Utrecht een conferentie van Humanitas gehouden, waar aandacht gegeven is aan het onderwerp 'Huisvesting en Verzorging van Bejaarden', een conferentie waaraan ongeveer 70 personen deelnamen, die 27 van onze afdelingen vertegenwoordigden. We mogen, geloof ik, wel zeggen dat deze conferentie zeer geslaagd is. Dat de deelname eraan, hoewel te voorzien was dat vooral de bouwtechnische en financieel-economische aspecten op de voorgrond zouden staan, zo groot was, is wel te danken aan de omstandigheid dat het onderwerp een urgent vraagstuk vormt en in het centrum van de belangstelling staat. Er is in het algemeen een groot tekort aan goede huisvesting voor bejaarden, zowel in zelfstandige woningen als in pension- en verpleegtehuizen, maar in het bijzonder geldt dit voor de vele buitenkerkelijke bejaarden, die steeds grote moeite hebben een voor hen geschikt tehuis te vinden in een geestelijk klimaat, waarin zij zich vrij en gelukkig kunnen gevoelen, waarin niet de druk bestaat hen op de een of andere manier tot een geloof te bekeren, waaraan zij geen behoefte hebben.

De conferentie kon zich gelukkig prijzen de beschikking te hebben over een tweetal zeer ter zake kundige inleiders, nl. de heer mr. dr. J. in 't Veld, oud-minister van Volkshuisvesting en Wederopbouw, voorzitter van onze vereniging, en de heer J. W. van Borselen, chef van de afdeling Bejaardenhuisvesting van de Centrale Directie van de Wederopbouw en Volkshuisvesting.

Na het openingswoord door de voorzitter van de Landelijke Sectie Bejaardenwerk van Humanitas, de heer mr. H. Boasson, hield de heer In 't Veld een algemene inleiding over de vraagstukken van een goede verzorging en huisvesting.

In deze inleiding wees de heer In 't Veld erop dat de zich veranderende samenstelling van onze bevolking, met haar tendens tot het steeds hoger worden van de gemiddelde ouderdom, ons voor speciale problemen stelt. Het aantal mensen boven de 65 jaar, na welke leeftijdsgrens men in het algemeen van bejaardzijn gaat spreken, neemt in sterke mate toe, zowel absoluut als relatief. De gemiddelde leeftijd, die 100 jaar geleden op 38 jaar lag, is nu 72 jaar, terwijl de mensen veel langer vitaal blijven dan vroeger. De levensomstandigheden van de bejaarden, als gevolg van de zich wijzigende sociale verhoudingen, zijn sterk veranderd. De verhouding tot de kinderen is veranderd, inwoning van kinderen bij de ouders en omgekeerd van de ouders bij de kinderen gaat niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger en is tot een probleem geworden. Vele bejaarden beschikken niet over een voor hen geschikte woning, velen wonen ook in veel te grote woningen, waarin zij vereenzamen, en zouden behoefte hebben aan kleinere praktische woningen tegen een aanvaardbare huur. Vele bejaarden kunnen nog heel goed voor zich zelf zorgen en wij dienen dit te bevorderen juist door het bouwen van geschikte woningen

en door het scheppen van mogelijkheden van aanvullende hulp zoals huishoudelijke hulp, enz. Want al zijn de pensiontehuizen voor bejaarden nog zo mooi, men krijgt wel eens de indruk dat de bewoners het leven hierin toch wel erg saai gaan vinden. Het meest voelde de heer In 't Veld voor kleine zelfstandige woningen verspreid tussen de andere huizen, doch hij meende dat bij de bouw hiervan geen taak was weggelegd voor onze vereniging.

Hij zag hier een taak voor de gewone woningbouwverenigingen. Voor concentraties van woningen voor bejaarden in groot aantal bij elkaar voelde de heer In 't Veld niet veel, zijn indrukken in Kopenhagen hadden hem het gevoel gegeven dat de bejaarden hier te veel van de buitenwereld waren afgesneden. Wel voelde de heer In 't Veld voor een opzet zoals onze afdeling Hengelo die gerealiseerd heeft, een concentratie van bejaardenwoningen met een centrale mogelijkheid voor ontspanning, verzorging en maatschappelijk werk. Het meest ideale leek hem de opzet van een r.-k. instelling in Raalte, die als eerste de bejaardenwoningen om een centraal verzorgingstehuis gegroepeerd had, zodat het mogelijk werd de bejaarden vanuit het verzorgingstehuis de nodige diensten te bewijzen en hen te betrekken bij ontspanningswerk in het tehuis.

Vervolgens ging de heer In 't Veld in op het vraagstuk hoe de afdelingen van Humanitas de bouw van woningen en tehuizen praktisch kunnen realiseren in verband met de financiering en de uitvoering. Hij wees op de mogelijkheden van de bouw volgens de woningwet en volgens de premie- en bijdrageregeling. Voor de bouw volgens de woningwet, wat in het huidige stadium de meest aanbevelenswaardige vorm is in verband met de hoge kapitaalrente, moet men de erkenning van de Kroon hebben als woningbouwcorporatie, die in het belang van de volkshuisvesting werkt, terwijl trouwens ook bij de werkwijze volgens de premie- en bijdrageregeling men de beschikking moet hebben over een bureau dat bouwtechnisch en financieel-economisch goed van de problemen op de hoogte is. In dit opzicht zou men natuurlijk kunnen samenwerken met een reeds bestaande woningbouwcorporatie, die over erkenning en ervaring beschikt. Voor Humanitas zou het voor de hand liggen samen te werken met de Nederlandse Centrale voor Huisvesting van Bejaarden, die op algemene grondslag werkt. Helaas waren de eerste ervaringen met de Centrale niet gunstig geweest en niet bevredigend voor Humanitas. Een organisatie als Humanitas, waarvan wij verwachten mogen dat zij in toenemende mate een belangrijke rol zal gaan spelen op het gebied van het maatschappelijk werk, speciaal ten behoeve van de buitenkerkelijken, dient vat te hebben op de tehuizen, door de in de statuten van de stichtingen vastgelegde bezetting van bestuurszetels, wanneer in algemeen verband wordt samengewerkt. Dit is bij de werkwijze, die de Centrale voorstaat, nl. samenstelling van het bestuur uit losse personen, niet het geval. De heer In 't

Veld betreurde dit. Hij voelde er niet zoveel voor de verzuiling verder in de hand te werken door het oprichten van een eigen woningbouwcorporatie. Beter leek het hem te trachten met de NCHB tot een bevredigende regeling te komen, doch als dit niet ging zou het hoofdbestuur het oprichten van een eigen bouwcorporatie zeker in overweging nemen, eventueel in samenwerking met andere organisaties. Gaarne wilde hij de mening van de vergadering hierover horen.

Aan het slot van zijn toespraak ging de heer In 't Veld nog even in op de samenwerking met andere organisaties in algemeen verband. Hij zag hierbij het bezwaar dat wanneer wij dit te veel doen het gevaar ontstaat dat toch de buitenkerkelijken te kort komen. Tehuizen op confessionele grondslag zijn er in overvloed. De buitenkerkelijke bejaarden zouden uitsluitend aangewezen zijn op algemene tehuizen, waarop zij toch maar weinig vat zouden hebben. Wanneer wij uitsluitend ingekapseld zullen zijn in de algemene tehuizen, zo zei hij, dan krijgen wij toch maar een deel; wij krijgen het gevoel dat we dan toch aan het kortste eind trekken. De buitenkerkelijken komen op geen stukken na toe aan de 17 pct. waarop zij op grond van de volkstelling van 1947, die overigens sterk verouderd is, recht zouden hebben. Wij moeten dus ook onze eigen weg gaan en daar waar het mogelijk en verantwoord is onze eigen tehuizen oprichten.

Vervolgens gaf de heer J. W. van Borselen een overzicht van de bouwtechnische en financieel-economische aspecten van de bouw van woningen en tehuizen voor bejaarden. Uitvoerig ging hij in op de financiële regelingen die door het rijk ontworpen zijn om bij de hoge bouwkosten en kapitaalkosten de bouw nog mogelijk te maken. Hij gaf een uiteenzetting van de mogelijkheden die er liggen bij de woningwetbouw en bij de bouw volgens de premie- en bijdrageregeling.

In het tweede deel van zijn lezing behandelde hij de bouw-

technische vraagstukken en schilderde hij een aantal wensen en eisen, die uit de praktijk naar voren zijn gekomen.

Ten slotte liet hij aan de hand van bijzonder mooie lichtbeelden een aantal bejaardentehuizen zien, om het onderwerp waarover hij gesproken had, te illustreren.

Het zou jammer zijn de goed gedocumenteerde en prettig voorgedragen uiteenzetting die hij gaf hier in 'Van Mens tot Mens' met een summier verslag te kort te doen. De vele waardevolle gegevens die hij verstrekke zijn trouwens hoofdzakelijk van belang voor diegenen, die zich metterdaad met de bouw willen bezighouden. Daarom leek het beter een volledig verslag van de lezing, die de heer Van Borselen ons welwillend ter beschikking stelde, aan de belanghebbenden op verzoek toe te zenden. In de nabespreking werd uitvoerig gebruik gemaakt van de gelegenheid tot het stellen van vragen, waarbij diverse aspecten nog eens nader onder het licht kwamen. Terecht kon de voorzitter van de vergadering aan het slot zeggen dat deze conferentie wel aan haar doel, het geven van voorlichting, had beantwoord.

Wij hopen dat deze conferentie een sterke stimulans zal mogen blijken tot een grote activiteit op het gebied van het bejaardenwerk in onze kring.

Nu is de huisvesting aan de orde geweest. Wij vertrouwen dat dit tot bezinning in de afdelingen aanleiding zal geven en dat hier en daar initiatieven tot bouw zullen ontstaan.

In elk geval heeft deze conferentie ons ervan overtuigd dat het waardevol is van tijd tot tijd bijeen te komen om samen overleg te plegen en ik kan u verklappen dat er een volgende bijeenkomst voor het bejaardenwerk in het najaar op het programma is gezet. Daar zullen wij dan aan een ander deel van het uitgebreide terrein van de bejaardenzorg onze aandacht wijden, bij voorbeeld aan het ontspanningswerk of aan de friendly visiting.

N. d. G.

SPELEVAREN

MET

'HUMANITAS'

U moet dan weten, dat wij geabonneerd zijn op de knipseldienst. Dat betekent, dat elke keer als er ergens in Nederland een verslaggever het woord 'Humanitas' uit zijn pen laat vloeien en er in slaagt het afgedrukt te krijgen in zijn krant, wij na drie dagen het uitgeknipte stukje krijgen toegezonden. Een mooi systeem nietwaar, want zo kunnen we nagaan hoe de praatjes in de wereld komen.

Wat echter te denken van een knipsel waar met vette letters boven staat 'Sleepboot 'Noordzee' maakt 'Humanitas' vast.' Dan sta je even te kijken. Enkelen onzer grepen tenminste direct naar hun zwemvest, dat evenals het nooddrantsoen en de ijzersterke schoolpet aan ieder bij zijn indiensttreding wordt uitgereikt.

Anderen meenden de laatste dagen al aan sterke schommelingen onderhevig te

zijn geweest en de jongste bediende, die die middag juist een blad met theekopjes had laten vallen zag er opgelucht uit.

Het was alles bij elkaar gelukkig loos alarm, want het ging hier niet over 'Humanitas' maar over 'de Humanitas'. Welke laatste een Italiaans motorschip bleek te zijn van 7167 brt., lekgeslagen 100 mijl zuidwest van de Azoren en toebehorend aan een ons onbekende heer A. Ravano in Genua.

Vrienden, wat een opluchting, want u kunt er nu wel om lachen en dat doen wij nu ook, daar niet van maar de eerste schrik was toch hevig. Ten slotte met al dat gedruvel met spoetniks en zo ben je tegenwoordig nergens meer zeker van.

Valt er uit deze ervaring nu nog een wijze les te putten? Ja, zelfs twee. Ten eerste: Italiaanse reders moeten zich bij het geven van namen aan hun schepen wat meer moeite getroosten en niet zo maar klakkeloos de naam van een vereniging voor maatschappelijk werk misbruiken. (Zo meneer Ravano, laat je dat gezegd wezen).

Ten tweede: Vrienden laten wij er voor zorgen, dat 'Humanitas' zeewaardig blijft en niet op sleeptouw behoeft te worden genomen. Kortom: Win een lid!

Wie wil (en vooral) wie kan ons hierbij helpen?

Het gaat om het volgende: Zoals u weet organiseert onze vereniging elk jaar een grote prijsvraagactie. Daarvoor worden in heel Nederland deelnemerskaarten verkocht. Dat wil zeggen niet in geheel Nederland, want er zijn tal van kleine plaatsen waar wij nog geen correspondent hebben, die zich met de kaartverkoop heeft willen belasten.

Daar zouden we graag verandering in brengen en om dat te bereiken roepen wij de hulp in van die Humanitas-leden, die tijd en gelegenheid hebben in de maanden april en mei enkele dagen per week in de omgeving van hun woonplaats een aantal mensen te bezoeken, die er voor zouden voelen als prijsvraagcorrespondent op te treden.

Vanzelfsprekend worden reis- en verblijfkosten door ons vergoed.

Voelt u er iets voor of zoudt u iemand weten die hiervoor zou voelen, stelt u zich dan eens in verbinding met het Centraal Bureau van Humanitas, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam. (tel. 020-721567)

Wij zullen u gaarne nadere inlichtingen verstrekken.

schriftelijk toestemming gegeven met de procedure door te gaan.

Het komt, aldus de heer Pols, neer op een nieuwe organisatievorm in onze vereniging. De ondertoezichtstelling van minderjarigen is nl. *bij de wet* geregeld en deze wet behandelt de inschakeling daarbij van verenigingen (particuliere organen dus), die met gesubsidieerde beroepskrachten werken. Die beroepskrachten *moeten* per arrondissement werken en subsidie wordt volgens vaste criteria verleend. Er is slechts een enkele afdeling van Humanitas groot genoeg om als gesubsidieerde eenheid op te treden, doch zelfs dat is niet eens voldoende voor de wet, want het departement van Justitie geeft slechts een erkenning als 'reclasseringsvereniging voor minderjarigen' voor een geheel arrondissement en niet voor een deel daarvan. Die erkenning kon, in de organisatorische omstandigheden waaronder Humanitas tot dusverre werkt, natuurlijk slechts aan een afdelingsbestuur gegeven worden, maar dat wil niet zeggen dat die afdeling een soort monopolie in dat arrondissement heeft gekregen. Wel berust voorlopig de administratieve verantwoordelijkheid bij de aangewezen afdeling.

Onze opvattingen, aldus de heer Pols, brengen mee, dat de gezinsvoogdij (want daar gaat het om) een zaak is van alle afdelingen *in het arrondissement*. In een bestuurscollege, samengesteld uit al die afdelingen, zullen deze afdelingen volgens de ontworpen regeling samen de bestuurlijke taak inzake de gezinsvoogdij in dat arrondissement in handen hebben, niet als volkomen autonoom college, maar als vertegenwoordiging van de afdelingen die samen ons deel van het arrondissement vormen. Men zie dit dus niet als een afzonderlijk bestuursorgaan, maar als een bestuurlijk college uit de afdelingen.

Dit is, zei de heer Pols, *geen gewestelijk bestuur*. Deze taak is daarvoor te specialistisch. Het zijn daarom de kinderbeschermingsmensen uit de plaatselijke besturen. Een dergelijke speciale gerichtheid mag van gewestelijke besturen niet gevergd worden.

Wij (de landelijke sectie kinderbescherming) hebben van het hoofdbestuur nog geen slot-fiat op onze maatregelen en richtlijnen, maar wel de toestemming om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Spreker besloot met vooral aan de afdeling Den Haag, die deze inlichtingen had gevraagd, na kennisneming van het zo juist beschreven bestuurstoezicht, vertrouwen te vragen voor het voorbereidingswerk van de arrondissementsbesturen.

Secretariaat en directie

Een volgende belangrijke congressaangelegenheid was het scheppen van een reglementaire mogelijkheid de secretaris der vereniging met de directie van het Centraal Bureau te kunnen belasten. Deze secretaris of secretaresse zou dan als zodanig, dus in de functie van directeur bezoldigd kunnen worden. Zeer kort geleden heeft het hoofdbestuur van deze mogelijkheid gebruik gemaakt door mejuffrouw

Dijkstra met de secretarisfunctie te belasten. Zodoende heeft Humanitas nu een verenigingssecretaris, die belast is met de directie van het Centraal Bureau.

Welbewust is op het congres de redactie van het betreffende artikel zo gekozen dat deze organisatievorm niet als regel doch als mogelijkheid werd geboden. Een mogelijkheid dus waarvan gebruik gemaakt kan worden als de omstandigheden daartoe aanleiding geven.

De gewestelijke centra

Aan het eind van het huishoudelijke gedeelte van het congres werd de vorming van gewestelijke centra van Humanitas besproken. Het duidelijkst worden de bedoelingen van commissie en bestuur weergegeven door hetgeen op het congres de heer Swiebel als secretaris der vereniging en tevens voorzitter van de organisatiecommissie zei:

De organisatiecommissie zag, aldus de heer Swiebel, de taak van het gewestelijk centrum als een activiteitsorgaan om het gewestelijk werk aan te pakken, de afdelingen te stimuleren en het werk uit te breiden. Het bestuur van een gewestelijk centrum is uiteraard ondergeschikt aan de beslissingen van het congres, resp. het hoofdbestuur, maar het heeft geen hiërarchische verhouding tot de afdelingen. Het centrum is er in de allereerste plaats voor maatschappelijk werk. Het is in principe mogelijk in elk gewest een directeur of maatschappelijk-werk-adviseur aan te stellen. Het gewestelijk centrum vormt dan zijn werkbasis. Het bestuur treedt op als stimulerende werkgever van de functionaris.

De positie van de besturen van gewestelijke centra van Humanitas zullen verder bij huishoudelijk reglement nader worden geregeld.

Als de lezers dit artikel onder ogen krijgen is het verslag van de discussies op het congres over de levensbeschouwelijke grondslag van Humanitas reeds naar de diverse afdelingsbesturen gezonden of onderweg daarheen.

Belangstellenden die graag dit verslag willen lezen, kunnen bij hun plaatselijk bestuur een exemplaar aanvragen. De kosten bedragen 15 cent.

H. v. Sch.

✓ Voor diverse afdelingen van Humanitas worden gevraagd:

a. Gediplomeerde gezinsverzorgsters

b. Meisjes

die zich voor dit beroep willen laten opleiden. Verdere inlichtingen worden verstrekt door het Centr. Bureau van Humanitas, J. W. Brouwersstr. 16, Amsterdam-Z.

De repatriëring uit Indonesië

In 1954 heeft de toenmalige minister van maatschappelijk werk aan het Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlandse Volk (Istonevo) de opdracht gegeven om in samenwerking met het Katholiek Sociaal Kerkelijk Instituut en het Sociologisch Instituut van de Nederlandsch Hervormde Kerk een onderzoek in te stellen naar de 'sociale integratie bij de uit Indonesië gerepatriëerde personen.' Dit rapport is thans gereed gekomen en in ruim 450 bladzijden wordt ons een beeld getoond van de achtergronden van de repatriëring en de moeilijkheden waarvoor de uit Indonesië gerepatriëerde bij zijn aanpassing aan de Nederlandse samenleving komt te staan. Het beeld is een momentopname in het jaar 1955 op een ogenblik dus, dat naar schatting 200.000 gerepatriëerden zich in Nederland hadden gevestigd. Voor zover mogelijk, is ook de ontwikkeling na dit tijdstip zoveel mogelijk in dit rapport vermeld.

We kunnen verheugd zijn, dat het rapport juist verschijnt op een tijdstip dat een nieuwe golf van gerepatriëerden ons land binnenkomt. Hierdoor toch is het mogelijk het beleid t.a.v. de zorg voor deze mensen te toetsen aan wat het rapport aan gegevens biedt en dat is niet weinig. Weliswaar is de samenstelling van de groep die thans repatriëert zeer verschillend van de voorgaande, er bevinden zich bij voorbeeld verhoudingsgewijze veel meer mensen onder, die nooit eerder in Nederland zijn geweest. Dit neemt niet weg dat ervaringen, opgedaan in het verleden, ook thans nog van groot nut zullen blijken te zijn. Te meer is dit het geval, omdat de gegevens die in het rapport zijn verwerkt ingedeeld zijn in 3 categorieën, nl. die welke betrekking hebben op:

- a. gerepatriëerden, die in Nederland zijn geboren en getogen en op latere leeftijd naar Indonesië zijn getrokken;
- b. gerepatriëerden, die in Indonesië zijn geboren, doch Nederland uit eigen aanschouwing kenden (bij voorbeeld doordat zij hier een opleiding hebben genoten);

c. gerepatriëerden in Indonesië geboren, die niet eerder in Nederland zijn geweest.

Tot welke conclusie komt het rapport nu? In het voorwoord kunnen we daar het volgende over lezen:

De massale instroming van gerepatriëerden uit Indonesië, welke zich in de afgelopen 12 jaren voltrok, is zeker niet de geringste uitdaging geweest, waarvoor het Nederlandse volk zich na de oorlog zag geplaatst. Ruim 200.000 staatsburgers, die voor een belangrijk deel niet eerder in Nederland waren geweest, moesten hun weg zoeken in een reeds overvol land. Vervuld van verwachtingen, vaak niet zonder verbittering over ondervonden leed en diepe teleurstelling, werden zij geplaatst in een nieuwe omgeving, die reeds aan eigen herstel en opbouw de handen vol had. De integratie van deze massale instroming moest vooral in de eerste jaren voor de Nederlandse samenleving hier te lande en vooral voor haar geschonden economie een uiterst zware krachtproef lijken.

De pessimisten hebben ongelijk gekregen. Wat met name Israël en Duitsland in het groot hebben gepresteerd, is in Nederland in bescheidener dimensies zeer wel mogelijk gebleken; een naar omstandigheden bevredigende integratie van vele tienduizenden nieuwe landgenoten in de korte tijdsspanne van één decennium. Wellicht is de geringe aandacht, die dit enorme experiment in aanpassingsvermogen van de zijde van de pers heeft gehad, de beste maatstaf voor het slagen ervan; de inpassing is geruisloos verlopen.

Hoe dit in de toekomst zal verlopen laat zich moeilijk voorspellen, zal bij voorbeeld de teruglopende conjunctuur ons geen parten gaan spelen? In ieder geval kan worden geconstateerd, dat de belangstelling van het Nederlandse volk voor de problemen rondom de repatriëring door de gebeurtenissen in Indonesië van de laatste tijd, sterk is toegenomen. Wellicht zal deze toegenomen belangstelling nog een belangrijke factor gaan vormen bij het oplossen van de vele problemen waarvoor wij als volk als geheel zijn en worden geplaatst.

Ze komen weer!

In de maanden mei en juni zijn ze weer volop verkrijgbaar. Neen, wij doelen hierbij niet op aardbeien of kersen, hoe graag we die ook mogen eten, maar op iets heel anders waar we hoogstens aan mogen likken: De zomerzegels.

U kent ze toch, het zijn postzegels, waarop door PTT een toeslag wordt gelegd. Om deze toeslag gaat het, want het geld dat daardoor bijeenkomt wordt uitgekeerd aan Nederlandse verenigingen, instellingen of organisaties, die op het terrein van volksgezondheid werkzaam zijn, een cultureel belang dienen of het maatschappelijk werk bevorderen.

Voor de verdeling van dit geld wordt een verdeelsleutel toegepast, die er in grote lijnen zo uitziet:

25 pct. wordt bestemd voor provinciaal werkende organisaties;

van het restant gaat:

50 pct. naar landelijke organisaties op cultureel gebied;

25 pct. naar landelijke organisaties voor de volksgezondheid;

25 pct. naar landelijke organisaties voor maatschappelijk werk.

Nu weet u tenminste waar het om gaat bij de verkoop van zomerzegels. Misschien koopt u er nu wel een paar meer.

Persil-actie

Wij hebben u vorig jaar er al op gewezen, dat de Persil-maatschappij de mogelijkheid heeft geopend om het verenigingsleven te steunen, door middel van 'emmertjes' die zij bij haar artikelen verstrekt. Indien u 60 van deze 'emmertjes' op een speciale 'spaarkaat' plakt en deze inzendt naar de vereniging van uw keuze dan ontvangt die vereniging voor elke spaarkaat één gulden. Er zijn al vele leden van Humanitas Persil-produkten-gebruikers, die het kinderbeschermings-

werk van onze vereniging op doeltreffende wijze hebben gesteund. Deze actie zou oorspronkelijk alleen in het jaar 1957 lopen, doch de Persilmaatschappij heeft thans besloten deze actie ook in 1958 te laten doorgaan.

Ons verzoek is nu dit. Bent u een gebruiker van Persilprodukten, vraag dan onverwijld bij het Centraal Bureau een 'spaarkaat' aan, plak hem vol met 'emmertjes' en u steunt Humanitas op een wijze, die u geen cent extra kost.

Boekbesprekingen

Victor E. v. Vriesland —

Een karakteristiek

Een klein boekje — het moet ons van het hart: een véél te klein boekje over deze schrijver! — dat beoogt een korte karakteristiek te geven van Victor van Vriesland. Vier schrijvers werkten aan dit boekje mee: Willem Brandt opent het met een bijzonder charmant en inderdaad persoonlijk gedicht, daarna volgt de karakteristiek van Anthonie Donker aan de hand van kernwoorden uit Van Vrieslands oeuvre, dan volgt een beschouwing van Van Vrieslands poëzie door Alfred Kossmann, terwijl B. Stroman besluit met een artikel over het essayistisch werk. Nogmaals: zonder iets af te doen van de waarde van de artikelen van bovengenoemde schrijvers: had men aan de schrijver-dichter-essayist Van Vriesland niet een veel belangrijker boek kunnen wijden? Want dit boekje doet toch te kort aan de kritische gaven, aan de wijsheid, de humaniteit, de ongelooflijke belezenheid en de filosofische instelling van een man als Van Vriesland! Persoonlijk gedenken we met de grootste dankbaarheid het ontelbaar aantal uren dat we geboeid en geïnteresseerd zijn in diverse bladen verschijnende kritieken en wijsgerige en bespiegelende essays hebben gelezen, en het is dan ook met voldoening dat we de uitgave 'Onderzoek en Vertoog', zijn verzameld kritisch en essayistisch werk, tegemoet zien. Voldoening ten eerste omdat belangrijke artikelen uit dag- en weekbladen nu niet verloren gaan, ten tweede omdat het ons in de gelegenheid stelt tot herlezen van hetgeen ons eens zoveel genoegten verschaft.

V. Sch.

Sociale wetgeving

en Bedrijfswetgeving

door mr. G. J. H. Leppink uit Enschede en mr. M. D. van Wolferen uit Den Haag.

Lijst van afd.-secretarissen van Humanitas Verbetering en aanvulling

Aalsmeer: Secretariaat moet zijn: H. Swart, Spoorlaan 43, voorlopig.

Haarlem: nog toevoegen: adres van het afdelingskantoor: Duvenvoordestraat 62, tel. 13114.

Enige jaren geleden hebben wij in ons tijdschrift de aandacht gevestigd op de eerste druk van het bovengenoemde boekje. Kortgeleden is de tweede druk uitgekomen. Deze tweede druk verschilt, wat de wijze van indeling betreft, niet noemenswaard van de eerste.

Er zijn evenwel zoveel wetten en normen gewijzigd, dat een algehele herziening nodig was. Bovendien werd (speciaal voor gebruik op hogere technische scholen) het onderdeel Bedrijfswetgeving toegevoegd.

Indeling van het boek, zowel als inhoud — een uitstekend compromis tussen veel informatie en beknoptheid — maken het boekje zeer geschikt voor alle lezers die een behoorlijk inzicht in de sociale en bedrijfswetgeving wensen uit een beknopte informatiebron.

Het merendeel der geïnteresseerden behoort tot deze groep lezers en daarom is het juist een voordeel dat dit werk niet tot een geheel volledige handleiding inzake de toepassing en uitvoering van alle sociale wetten is gemaakt.

Het boekje geeft een maatschappelijk werker alle inlichtingen over sociale wetten, die hij in zijn praktijk — vaak plotseeling — tot zijn beschikking moet kunnen hebben.

V. Sch.

De tiende aflevering van het jaarboekje 'Singel 26'

Ditmaal bevat het jaarboekje van de uitgeverij Querido Zeventien Auteursgeheimen. De uitgeefster heeft een aantal schrijvers gevraagd haar te willen mededelen hoe, waarom en wanneer ze schrijven. Een nogal onbescheiden vraag en de beantwoording liet ons een enkele maal onbevredigd. Over het algemeen vonden we onze reeds bestaande voorkeuren bevestigd; er waren plezierige ontmoetingen, waarbij de man (of vrouw) achter het werk de suggestie gaf net zo boeiend te zijn als het werk zelf. Niet dat wij persoonlijk dit zo belangrijk vinden, maar inderdaad moet erkend worden dat een grondige belangstelling in iemands werk een zekere benieuwdheid met zich meebrengt naar de aard van de schrijver, naar de omstandigheden waarin hij werkt en naar de manier waarop hij werkt. Is er ooit een tijd geweest waarin zoveel biografieën en dagboeken werden uitgegeven en grif verkocht? Deze menselijke nieuwsgierigheid heeft de uitgeefster aangevoeld en het boekje zal dan ook met belangstelling worden ge-

lezen. De zeventien artikelen bevestigen over het algemeen voor ons de auteurs zoals we hen reeds kenden, hoewel we de illusie bewaren, dat sommigen van hen het kenmerkende van hun persoonlijkheid, het essentiële van schrijverschap niet prijsgeven.

V. Sch.

Jan Mens Omnibus

1. De gouden Reael. 2. Koen. 3. De witte vrouw. N.V. De Arbeiderspers, geb. f 4,95.

De gouden Reael speelt in de eerste jaren van deze eeuw op het Bickers- en Reaeleneiland te Amsterdam — het Amsterdam uit Breitners dagen.

Aan de Zandhoek kan men de herberg 'De gouden Reael' nog altijd vinden.

Het boek, vol kleur en atmosfeer, roept een stuk verdwenen Amsterdams leven op. De figuren, onder wie de kasteleins Griet Manshande de voornaamste is, zijn levend en echt getekend. Hun lotgevalen worden met de nodige dramatische spanning verteld en tegelijk met de onvervalste humor, zonder welke geen roman een Amsterdamse roman zou mogen heten.

Koen is de genoeglijke en toch zo gevoelige roman over een jongen, Koen Oortgijzen. Ook dit verhaal speelt zich af in Amsterdam, rond 1910, de tijd waarin Jan Mens zelf met het warme brood van de diaconie door de stad sjouwde.

Er komen fraaie figuren in voor, zoals de goochelaar Bamberg, of de pientere opoe De Veer, die altijd eerst haar neus en dan de theekopjes afveegt, of Ome Piet, die om de veertien dagen verhuist. Een boek, dat veel herinneringen wekt aan eigen jeugd, aan de angst en de heerlijkheid, die bij de jeugd jaren behoren.

De witte vrouw beschrijft — geromantiseerd, maar aan de schaarse bronnen getoetst — het leven van de dappere Weintjen Klaas, die in 1527 de brandstapel beklom omwille van haar overtuiging, dat ieder het geloof moet kunnen belijden, dat bij zijn wezen past.

De schrijver beeldt haar niet uit als een bovenmenselijke 'heldin'. Hij heeft van deze interessante figuur uit onze geschiedenis een gewone vrouw gemaakt, gebonden aan het aardse leven, dat ze lief heeft. Ze zoekt het martelaarschap niet, maar groeit op een vanzelfsprekende en natuurlijke wijze naar haar vrijwillige offer.

Het boek is een warm pleidooi voor de geloofsvrijheid geworden, een boeiend menselijk drama tegen de achtergrond van een bewogen tijd — met vaart en in een uitstekende stijl verteld.